

Kỹ năng thuyết phục hạ sĩ quan, binh sĩ của trung đội trưởng các đơn vị huấn luyện sẵn sàng chiến đấu Quân đội Nhân dân Việt Nam

Nguyễn Thế Viễn, Nguyễn Hải Biên, Lê Đình Cảnh*

*Học viện Chính trị, Bộ Quốc phòng

Received: 20/02/2024; Accepted: 28/02/2024; Published: 29/02/2024

Abstract: Platoon commanders and non-commissioned officers and soldiers are a large and important part of the Vietnam People's Army's combat readiness training units. In addition to managing and commanding by administrative orders, the platoon commander needs to conduct good activities of persuading non-commissioned officers and soldiers to guide the platoon to voluntarily perform well the tasks assigned by superiors. This is an operation with its own characteristics and complexity, requiring the platoon commander to have appropriate persuasion skills.

Keywords: Persuasion skills; platoon commander; non-commissioned officers and soldiers;...

1. Đặt vấn đề

Trung đội trưởng là chức vụ cơ bản thấp nhất của sĩ quan Quân đội nhân dân Việt Nam nhưng lại có vai trò đặc biệt quan trọng trong tổ chức, quản lý, huấn luyện bộ đội; là người trực tiếp chỉ huy, quản lý, giáo dục, rèn luyện hạ sĩ quan, binh sĩ (HSQ, BS); là người cán bộ gần gũi, luôn bám sát mọi hoạt động của bộ đội, nhất là trong quản lý, huấn luyện, sẵn sàng chiến đấu và chiến đấu, thực hiện các nhiệm vụ được giao. Trung đội trưởng là tấm gương cho HSQ, BS học tập, noi theo, mỗi lời nói, hành động, việc làm của trung đội trưởng có ảnh hưởng rất lớn đến tâm lý, tình cảm, niềm tin, trách nhiệm, kiến thức, kỹ năng của chiến sĩ trong trung đội. Thực hiện đúng nhiệm vụ chức trách được giao, trung đội trưởng phải làm việc liên tục từ sáng sớm đến đêm khuya, quản lý, chỉ huy bao quát mọi mặt công tác của trung đội. Đồng thời trung đội trưởng cũng là người trực tiếp huấn luyện, uốn nắn các động tác của người chiến sĩ, cùng sinh hoạt, học tập, công tác, thực hiện nền nếp chế độ quy định với HSQ, BS... Do nhiệm vụ nặng nề như vậy nên nguyện vọng chung của các trung đội trưởng là muốn lãnh đạo, chỉ huy các cấp tạo điều kiện thuận lợi hơn về mọi mặt, bồi dưỡng năng lực toàn diện để họ hoàn thành tốt nhiệm vụ.

HSQ, BS Quân đội nhân dân Việt Nam là “công dân đang phục vụ trong lực lượng thường trực của QĐND và lực lượng Cảnh sát biển” (1). HSQ, BS Quân đội nhân dân Việt Nam là danh từ chỉ hai đối tượng quân nhân trong quân đội là hạ sĩ quan và binh sĩ. Hạ sĩ quan là quân nhân “có quân hàm hạ sĩ, trung sĩ, thượng sĩ

phục vụ trong QĐND Việt Nam theo Luật nghĩa vụ quân sự” (2). Binh sĩ là quân nhân “có quân hàm binh nhất, binh nhì phục vụ trong QĐND Việt Nam theo Luật nghĩa vụ quân sự” (3). Cơ bản HSQ, BS được tuyển chọn kĩ về lý lịch chính trị, quan hệ xã hội của gia đình và bản thân trước khi vào quân đội. HSQ, BS xuất thân từ nhiều tầng lớp nhân dân, chủ yếu từ gia đình làm nông nghiệp, lao động tự do, đa dạng về dân tộc, tôn giáo, vùng, miền. HSQ, BS có đặc điểm tâm lý - sinh lý của tuổi trẻ đang trưởng thành. Họ có tuổi đời khoảng từ 18 đến 25 tuổi, không quá 27 tuổi (4). Đa số HSQ, BS có sức khỏe tốt, hăng say, nhiệt huyết, nhạy bén với cái mới nhưng dễ bị lợi kéo, kích động; thích sáng tạo, phiêu lưu, mạo hiểm, không thích bị gò bó, bắt buộc; luôn muốn thể hiện trí tuệ, năng lực của mình trước tập thể và được tập thể ghi nhận. HSQ, BS là lực lượng chiếm số đông trong quân đội, có vai trò rất quan trọng, trực tiếp thực hiện nhiệm vụ huấn luyện sẵn sàng chiến đấu, chiến đấu, lao động sản xuất và công tác, xây dựng quân đội, đơn vị vững mạnh toàn diện “mẫu mực tiêu biểu” và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

Mối quan hệ giữa trung đội trưởng và HSQ, BS thuộc quyền là mối quan hệ giữa chỉ huy và phục tùng chỉ huy theo quy định của **Điều lệnh quản lý bộ đội Quân đội nhân dân Việt Nam**. Nghĩa là mọi nhiệm vụ trung đội trưởng triển khai HSQ, BS thuộc quyền phải phục tùng. Tuy nhiên nếu chỉ chấp hành theo mệnh lệnh hành chính thì sẽ có những thời điểm, những nhiệm vụ HSQ, BS thực hiện nhưng không thật sự tự giác và **gây tâm lý căng thẳng trong trung đội**. Đó đó để quá trình thực hiện nhiệm

vụ đạt được hiệu quả cao, tạo tâm lý tích cực, tự giác, đoàn kết trong đơn vị trung đội trưởng cần tiến hành tốt hoạt động giáo dục cấp dưới, trong đó trong đó trung đội trưởng cần có kỹ năng thuyết phục HSQ, BS.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Đặc điểm hoạt động thuyết phục hạ sĩ quan, binh sĩ của trung đội trưởng các đơn vị huấn luyện sẵn sàng chiến đấu

Thuyết phục HSQ, BS là củng cố, duy trì mối quan hệ giữa trung đội trưởng và cấp dưới thuộc quyền. Mối quan hệ giữa cán bộ với chiến sĩ trong QĐND Việt Nam được hình thành, phát triển trong quá trình xây dựng, chiến đấu, trưởng thành, chiến thắng của quân đội, đặt dưới sự lãnh đạo tuyệt đối, trực tiếp về mọi mặt của Đảng Cộng sản Việt Nam trên cơ sở chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, quan điểm, đường lối của Đảng, chính sách và pháp luật của Nhà nước, chức năng, nhiệm vụ, điều lệnh, điều lệ, chế độ quy định của quân đội; mặt khác, nó dựa trên tình thương yêu giai cấp, tình đồng chí, đồng đội sâu sắc, đoàn kết gắn bó chặt chẽ keo sơn với nhau như ruột thịt “lúc thường cũng như lúc ra trận” giữa những con người cùng chung lý tưởng, mục tiêu, cùng thực hiện nhiệm vụ cao cả của người quân nhân cách mạng. Trung đội trưởng và hạ sĩ quan binh sĩ hàng ngày, trong sinh hoạt học tập công tác có liên hệ mật thiết với nhau, cùng thực hiện nhiệm vụ của trung đội. Để thực hiện tốt nhiệm vụ được giao, trung đội trưởng thường xuyên tiến hành các hoạt động quán triệt, giáo dục, thuyết phục HSQ, BS. Từ những hoạt động giao tiếp trên, mối quan hệ giữa trung đội trưởng và HSQ, BS được duy trì và củng cố.

Thuyết phục HSQ, BS của trung đội trưởng là hoạt động giao tiếp đặc thù, phức tạp. Trung đội trưởng thuyết phục hạ sĩ quan binh sĩ không chỉ bằng sự hiểu biết về tri thức và sự đặc thù trong mối quan hệ giao tiếp này là thuyết phục bằng tấm gương thông qua tất cả các hoạt động hằng ngày. Khi người cán bộ quân đội được xem như một tấm gương về đức và tài cho chiến sĩ, sẽ luôn là biểu tượng cho họ phấn đấu học tập, rèn luyện noi theo. Đó chính là làm nảy sinh nhu cầu về mặt xã hội của người chiến sĩ, sẽ tạo ra động lực mạnh mẽ cho quân nhân vươn lên, làm cơ sở để giáo dục trong quân đội, nhất là giáo dục đạo đức đạt kết quả tốt. Hoạt động giao tiếp đặc thù, phức tạp là hoạt động của tình đồng chí, đồng đội là sự tin cậy lẫn nhau và quên mình vì nhau, thương yêu giúp đỡ lẫn nhau lúc thường cũng như lúc chiến

đấu. Với mỗi người quân nhân, tình đồng chí, đồng đội còn biểu hiện ở “tinh thần đoàn kết hiệp đồng, lập công tập thể”, nhận khó khăn về mình, nhường thuận lợi cho đồng đội, nhường cơm xẻ áo, chia sẻ cho nhau những nỗi vui buồn; ở sự thẳng thắn, trung thực; không làm ngơ trước những thiếu sót, khuyết điểm trong thái độ, hành vi của đồng đội; biết ngăn đồng chí khỏi những việc làm sai trái...

Thuyết phục HSQ, BS của trung đội trưởng là hoạt động có tính định hướng chính trị, tính quần chúng. Quân đội nhân dân Việt Nam với 3 chức năng, 5 nhiệm vụ, là công cụ bạo lực sắc bén của Đảng Cộng sản Việt Nam, thực hiện nhiệm vụ của quân đội là thực hiện nhiệm vụ của giai cấp, của cách mạng, mang tính chính trị sâu sắc. Trung đội là một cấp tổ chức trong Quân đội nhân dân Việt Nam, thực hiện các nhiệm vụ khác nhau, tuy nhiên tập trung vào nhiệm vụ huấn luyện, sẵn sàng chiến đấu; quản lý, giáo dục, rèn luyện HSQ, BS, góp phần thực hiện thắng lợi nhiệm vụ của từng đơn vị nói riêng và nhiệm vụ quân sự, quốc phòng, nhiệm vụ của toàn quân nói chung. Bên cạnh đó, HSQ, BS trong trung đội có số đông, là một tập thể có chung nhiệm vụ, chung mục đích hoạt động, tạo nên tính quần chúng trong thực hiện các nhiệm vụ. Thuyết phục HSQ, BS là thuyết phục số đông, thuyết phục quần chúng thực hiện nhiệm vụ chính trị có định hướng.

2.2. Những kỹ năng cần có trong thuyết phục hạ sĩ quan, binh sĩ của trung đội trưởng các đơn vị huấn luyện sẵn sàng chiến đấu

Thuyết phục là làm cho bản thân người ta thấy đúng, thấy hay, tin theo, làm theo (lấy lẽ phải thuyết phục, hành động gương mẫu có sức thuyết phục) (5). Để hoạt động thuyết phục HSQ, BS đạt hiệu quả, trung đội trưởng cần có các kỹ năng sau:

2.2.1. Kỹ năng giao tiếp hiệu quả

Kỹ giao tiếp hiệu quả là khả năng diễn đạt ý kiến một cách rõ ràng, chính xác và dễ hiểu để truyền đạt thông điệp một cách hiệu quả. Nó bao gồm việc sử dụng ngôn từ phù hợp, cơ thể và ngôn ngữ không gian để tương tác và tương tác một cách hiệu quả với đối tượng, đồng thời lắng nghe và phản hồi một cách chân thành và có hiệu quả. Đây là một phẩm chất tốt đẹp, luôn được mọi người sử dụng trong đời sống xã hội, xử thế để cuộc sống được chan hòa, hạnh phúc hơn. Đức tính này luôn được cộng đồng, xã hội duy trì và phát huy.

2.2.2. Kỹ năng hiểu biết về đối tượng

Hiểu biết về đối tượng là khả năng nắm bắt và hiểu rõ về người đang cố gắng tương tác hoặc thuyết

phục. Điều này bao gồm việc hiểu về nhu cầu, mong muốn, giá trị, quan điểm và tình cảm của họ. Khi trung đội trưởng hiểu biết sâu sắc về HSQ, BS, sẽ có thể tạo ra thông điệp và phương tiện giao tiếp phù hợp và hấp dẫn hơn để tương tác và tác động đến họ một cách hiệu quả.

2.2.3. Kỹ năng thấu hiểu

Đây là khả năng của trung đội trưởng đặt mình vào vị trí của HSQ, BS và hiểu được góc nhìn, cảm xúc và trạng thái tâm trạng của họ. Điều này bao gồm khả năng cảm nhận và đồng cảm với những trải nghiệm và suy nghĩ của họ một cách nhạy cảm và tinh tế. Sự thấu hiểu giúp trung đội trưởng tạo ra mối liên kết sâu sắc hơn với HSQ, BS và tương tác một cách đồng cảm và hỗ trợ. Đây là cơ sở ngăn chặn, đẩy lùi những hành vi vi phạm pháp luật của Nhà nước, kỷ luật của Quân đội, quy định của đơn vị; làm cơ sở, tiền đề xây dựng đội ngũ HSQ, BS đủ năng lực, phẩm chất hoàn thành tốt nhiệm vụ trong mọi điều kiện, hoàn cảnh.

2.2.4. Kỹ năng logic và lập luận

Đây là quá trình trung đội trưởng biết sử dụng luận điểm, chứng cứ và lí lẽ để xây dựng một nội dung *có tính logic và thuyết phục*. Điều này bao gồm việc sắp xếp thông tin một cách có hệ thống, đưa ra các quan sát, giả thiết và kết luận dựa trên dữ liệu và sự phân tích. Mục tiêu của logic và lập luận là đưa ra các luận điểm mạnh mẽ và có ý thuyết phục để HSQ, BS ủng hộ quan điểm của mình. *Đây cũng là khả năng suy nghĩ theo cách logic, lập luận và đưa ra những quyết định dựa trên sự hiểu biết và kinh nghiệm, theo một cách hợp lý, logic và có tính xác thực cao; đóng vai trò quan trọng trong nhiều lĩnh vực của cuộc sống, từ giải quyết các vấn đề trong công việc đến đưa ra quyết định trong cuộc sống hàng ngày*. Kỹ năng logic và lập luận yêu cầu trung đội trưởng các kỹ năng như phân tích, đánh giá, so sánh, đưa ra luận điểm và đưa ra giải pháp hợp lý. Kỹ năng logic và lập luận hợp lý có thể được rèn luyện và cải thiện thông qua việc thực hành và học tập của trung đội trưởng.

2.2.5. Kỹ năng tư duy sáng tạo

Đây là khả năng tưởng tượng và tạo ra những ý tưởng, giải pháp mới và độc đáo trong một cách linh hoạt và không giới hạn. Điều này bao gồm việc suy nghĩ ngoài ra khỏi khung nhìn thông thường, kết hợp các yếu tố khác nhau để tạo ra điều mới mẻ và độc đáo. Tư duy sáng tạo là khả năng tìm tòi những cách thức mới, vượt ra khỏi khuôn khổ thông thường, mang đến hiệu quả cao hơn so với phương pháp

truyền thống. **Đây là yếu tố vô cùng quan trọng thúc đẩy sự phát triển và đổi mới.**

2.2.6. Kỹ năng xử lý phản đối

Đây là khả năng trung đội trưởng đối phó và giải quyết các ý kiến trái chiều hoặc phản đối từ HSQ, BS một cách hiệu quả và tôn trọng. Điều này bao gồm khả năng lắng nghe và hiểu quan điểm của họ, đồng thời trình bày lập luận hoặc giải thích một cách rõ ràng và logic để làm giảm sự không đồng ý và tạo ra sự đồng thuận hoặc sự hiểu biết chung. Làm cho đội ngũ HSQ, BS trong đơn vị nhận thức đúng về mối quan hệ giữa pháp luật và đạo đức, lối sống; củng cố, bảo vệ những quan niệm, quan điểm, tư tưởng, chuẩn mực hợp lý, tốt đẹp của đạo đức truyền thống và đạo đức tiến bộ.

2.2.7. Kỹ năng tôn trọng người khác

Tôn trọng người khác là sự thể hiện sự coi trọng, lắng nghe và xem xét ý kiến, quan điểm và cảm xúc của họ một cách tôn trọng và lịch sự. Điều này bao gồm việc đối xử với họ một cách công bằng, không phê phán hay đánh giá tiêu cực, và đặc biệt là lắng nghe chân thành và cởi mở đối với quan điểm của họ, dù có đồng ý hay không. Tôn trọng người khác cũng bao gồm việc thể hiện sự tôn trọng về vấn đề cá nhân, văn hóa, và giá trị của họ. Tôn trọng người khác đồng thời là một cảm giác hoặc hành động mang tính tích cực để thể hiện sự coi trọng và không phán xét đến quan điểm, danh dự, cảm xúc và sự đa dạng của người khác. Bên cạnh đó, tôn trọng còn được thể hiện ở sự ngưỡng mộ, đánh giá cao những hành động/phẩm chất đem lại giá trị tốt đẹp cho xã hội.

3. Kết luận

Thuyết phục HSQ, BS thực hiện nhiệm vụ là hoạt động rất cần thiết gắn với chức trách, nhiệm vụ của trung đội trưởng. Hoạt động thuyết phục HSQ, BS của trung đội trưởng có những thuận lợi và khó khăn nhất định. Do đó, việc sử dụng thành thạo các kỹ năng kể trên sẽ giúp trung đội trưởng tiến hành hoạt động thuyết phục HSQ, BS đạt hiệu quả cao, góp phần vào hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao của trung đội./.

Tài liệu tham khảo

(1), (4) Quốc hội nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam (2015), *Luật nghĩa vụ quân sự*, Nhà xuất bản Chính trị Quốc gia - Sự thật, Hà Nội.

(2), (3) Trung tâm Từ điển Bách khoa quân sự, Bộ Quốc phòng (2004), *Từ điển Bách khoa quân sự Việt Nam*, Nhà xuất bản QĐND, Hà Nội.

(5) Hoàng Phê (2003), *Từ điển Tiếng Việt*, Viện Ngôn ngữ học, Hà Nội